

แนวทางการขับเคลื่อน การบริหารจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทย

นางสุณี ปิยะพันธุ์พงศ์
อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

กรมควบคุมมลพิษ
POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

งานเสวนา เรื่อง “แนวทางการบริหารจัดการขยะพลาสติก เพื่อส่งเสริมการใช้พลาสติกอย่างยั่งยืนของประเทศไทยในอนาคต”
วันที่ 11 กันยายน 2561

ณ ห้องวิภาวดีบอลรูม C โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ เซ็นทรัล พลาซ่า ลาดพร้าว กรุงเทพฯ

1

สถานการณ์/สภาพปัญหาขยะพลาสติกของประเทศ

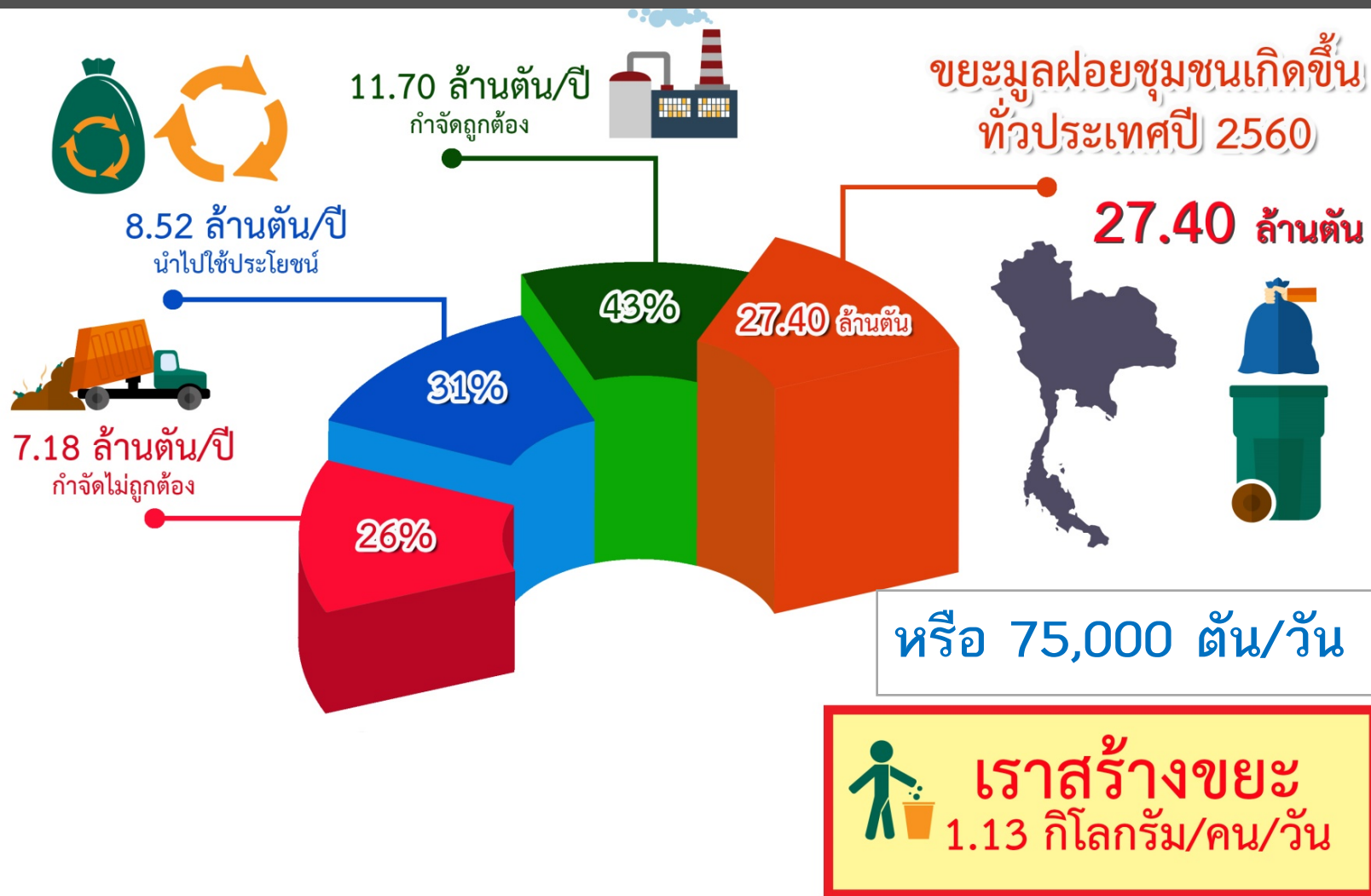
2

นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ
ขยะพลาสติก

3

แนวทางการขับเคลื่อนเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะ
พลาสติกของประเทศไทย

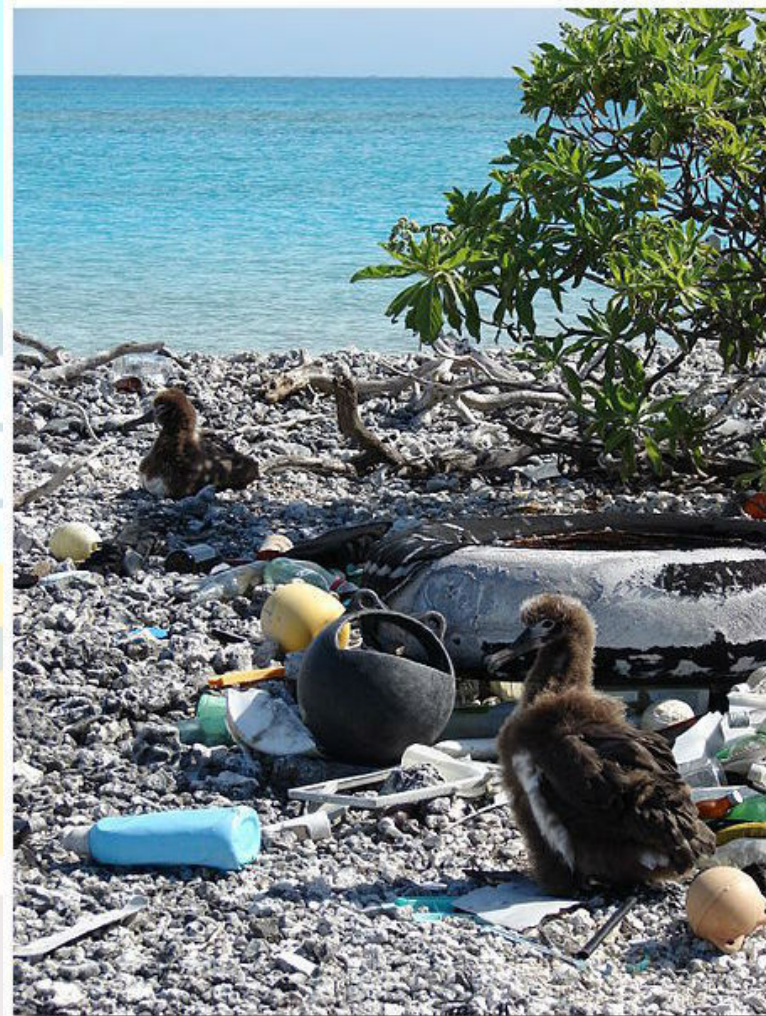
สถานการณ์ขยะมูลฝอยประเทศไทย ปี 2560

ปัญหาขยะพลาสติกในประเทศไทย !!!

ขยะทะเล “ทำลาย” สัตว์น้ำ

นโยบายและแผนงานที่ผ่านมา

1. Road Map การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย คสช. เห็นชอบเมื่อ 26 ส.ค. 2557
2. แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (2559 – 2564) ครม. เห็นชอบเมื่อ 3 พ.ค. 2559

นโยบายและแผนงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะพลาสติก (นโยบาย รมว.ทส. วันที่ 5 มิถุนายน 2561)

1

ลด

2

เลิก

3

นวัตกรรม

4

คัดแยกและกำจัดอย่างถูกวิธี

แนวทางการขับเคลื่อนเกี่ยวกับ การบริหารจัดการขยะพลาสติกของประเทศไทย

กิจกรรม/การดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการขยะพลาสติก

1. คณะอนุกรรมการบริหารจัดการขยะพลาสติก ภายใต้ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.)

มีการแต่งตั้งคณะทำงานสนับสนุนการบริหารจัดการขยะพลาสติกจำนวน 3 คณะประกอบด้วย

(1) คณะทำงานด้านการพัฒนากลไกการจัดการขยะพลาสติก เพื่อร่วมกันจัดทำแผนการดำเนินงาน รวมทั้งพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์และกฎหมาย เพื่อจัดการขยะพลาสติก

(2) คณะทำงานด้านการส่งเสริมและรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อร่วมกันสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการขยะพลาสติก

(3) คณะทำงานด้านการพัฒนาและใช้ประโยชน์ขยะพลาสติก เพื่อร่วมกันพัฒนาหารูปแบบและวิธีการเพิ่มอัตราการรีไซเคิลพลาสติก โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

(ร่าง) กรอบและแนวคิดการจัดทำแผนจัดการขยะพลาสติก 20 ปี (พ.ศ.2561 – 2580)

• คณะอนุกรรมการการบริหารจัดการขยะพลาสติก ได้จัดทำ (ร่าง) กรอบและแนวคิดการจัดทำแผนจัดการขยะพลาสติก 20 ปี เพื่อเป็นแนวทางหลักในการบริหารจัดการขยะพลาสติก โดยยึดหลักนโยบาย รว.ทส. (พลเอก สุรศักดิ์ กาญจนรัตน์) ที่ให้ไว้ในวันสิ่งแวดล้อมโลก เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2561 ประกอบด้วย 4 มาตรการ ประกอบด้วย

- 1) มาตรการลด
- 2) มาตรการเลิก
- 3) มาตรการนวัตกรรมใหม่
- 4) มาตรการคัดแยกและกำจัดอย่างถูกวิธี

แบ่งเป็น 3 ระยะ ดังนี้

- มาตรการระยะสั้น 4 ปี (2561 – 2564)
- มาตรการระยะกลาง 10 ปี (2565 – 2570)
- มาตรการระยะยาว 20 ปี (2571 – 2580)

(ร่าง) กรอบและแนวคิดการจัดทำแผนจัดการขยะพลาสติก 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580)

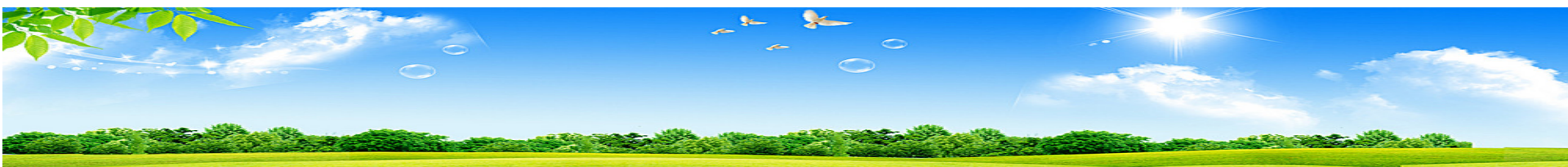
เป้าหมาย : ขยะพลาสติกได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพอนามัยของประชาชน

	ระยะสั้น 4 ปี (พ.ศ. 2561 - 2564)	ระยะกลาง 10 ปี (พ.ศ. 2565 – 2570)	ระยะยาว (พ.ศ. 2571 – 2580)
มาตรการลด	1. ลดการใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เป้าหมาย 4 ชนิด ได้แก่ กล่องโฟมบรรจุอาหาร ถุงพลาสติกหูหิ้ว แก้วน้ำพลาสติก (ใช้ครั้งเดียว) และหลอดพลาสติก ในหน่วยงานภาครัฐและพื้นที่เป้าหมาย	1. ลดการใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เป้าหมาย เพิ่มขึ้น 3 ชนิด ได้แก่ ถังรีนอน ถังเย็น บรรจุภัณฑ์มัลติเลเยอร์ ในหน่วยงานภาครัฐและพื้นที่เป้าหมาย	ลดการใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์พลาสติกอื่นๆ ที่ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม ในหน่วยงานภาครัฐและพื้นที่เป้าหมาย
มาตรการเลิก	2. เลิกใช้ Cap seal ในขวดน้ำดื่ม ภายในปี 2564	2. เลิกใช้กล่องโฟมบรรจุอาหาร	
มาตรการนวัตกรรม	1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการออกแบบผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์เพื่อสิ่งแวดล้อม (Design for Environment : DfE) 2. พัฒนาเทคโนโลยีในการนำขยะพลาสติกเข้าสู่ระบบการนำกลับมาใช้ประโยชน์ (Circular Economy) 3. ให้มีระบบข้อมูลพลาสติกขนาดใหญ่ (Big Data of Plastic) ทั้งทางบกและทางทะเล 4. ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์จูงใจให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการจัดการพลาสติก 5. มีกฎหมายในการบริหารจัดการขยะพลาสติก	3. พัฒนาค่ายขยะเทคโนโลยีเพื่อรองรับการจัดการพลาสติกที่เกิดขึ้นใหม่ (Nano Plastic) 2. บังคับใช้กฎหมายในการบริหารจัดการขยะพลาสติก	
มาตรการคัดแยกและกำจัดอย่างถูกวิธี	1. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการคัดแยก รวบรวมขยะพลาสติกทั้งทางบกและทะเล และนำไปกำจัดอย่างถูกวิธี 2. เร่งรัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการออกกฎระเบียบคัดแยกขยะพลาสติกที่ต้นทาง		

2. โครงการทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม

- ☐ ครม. เห็นชอบ เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561
- ☐ เพื่อบูรณาการ ภาครัฐ/เอกชน/ประชาชน เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาขยะพลาสติก
- ☐ ดำเนินงาน 5 กิจกรรม
 - มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอยในหน่วยงานภาครัฐ
 - รณรงค์ ทำความดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก
 - การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
 - การลดใช้ถุงพลาสติกหูหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่สวนสัตว์
 - การจัดการขยะบกสู่ขยะทะเล ในพื้นที่ 24 จังหวัดชายทะเล

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย ในหน่วยงานภาครัฐ

เป้าหมาย

1. ข้าราชการ จำนวน **2.53 ล้านคน** มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย
2. อาคารสำนักงานของหน่วยงานภาครัฐ **ร้อยละ 100** มีการดำเนินการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย
3. ขยะมูลฝอยของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องส่งกำจัดลงอย่างน้อย **ร้อยละ 5**
4. หน่วยงานภาครัฐลดการใช้พลาสติกใช้ครั้งเดียวทิ้งของหน่วยงาน **ร้อยละ 10**
5. งดใช้โฟมบรรจุอาหารในหน่วยงานภาครัฐ

คุณพร้อมหรือยัง ? เริ่มวันนี้ที่ตัวคุณเอง

ด้วย 5 วิธี น่ายา

1. ยึดพกพาถุงผ้า
2. พกกล่องพร้อมใส่อาหาร
3. พกแก้วน้ำให้ติดกระเป๋า
4. ใช้ซ้ำแทนการทิ้ง
5. คัดแยกขยะรีไซเคิล

มาตรการลด และคัดแยกขยะมูลฝอย
ในหน่วยงานภาครัฐ

Circular Economy

หรือ
เศรษฐกิจแบบหมุนเวียน

Reduce
Reuse
Recycle

เราทำดีด้วยหัวใจ ลดรับ ลดให้ ลดใช้ถุงพลาสติก

ร่วมใจรณรงค์ลดใช้ถุงพลาสติก

**ในตลาดสดทั่วประเทศ 77 จังหวัด 7,000 กว่าตลาด
เริ่มวันที่ 21 กรกฎาคม 2561 เป็นต้นไป**

โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับ อปท.ทั่วประเทศ

ภาพกิจกรรมเปิดตัวโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม”

กิจกรรม : การลดใช้ถุงพลาสติกหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๖๑

เปิดตัวโครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม”

กิจกรรม: การลดใช้ถุงพลาสติกหิ้วและงดใช้โฟมบรรจุอาหารในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ในวันที่ ๑๒ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ พร้อมกันทั่วประเทศ

ประชาสัมพันธ์ประกาศกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

เรื่อง ห้ามนำภาชนะที่ทำด้วยโฟมเข้าไปในอุทยานแห่งชาติ

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๖

รณรงค์ลดการใช้ถุงพลาสติกหิ้ว ภาชนะพลาสติกบรรจุอาหาร
ขวดน้ำที่มีพลาสติกหุ้มฝาขวด หลอด และช้อน-ส้อม
ที่ทำจากพลาสติกชนิดใช้ครั้งเดียว

จัดกิจกรรมให้ยืมถุงผ้าหรือบรรจุภัณฑ์อื่นๆ ไว้คอยให้บริการ

การลดใช้ถุงพลาสติกหิ้ว และงดใช้โฟมบรรจุ อาหารในพื้นที่สวนสัตว์ 8 แห่ง

สวนสัตว์ดุสิต
DUSIT ZOO BANGKOK THAILAND

Khao Kheow
open zoo
สวนสัตว์เปิดเขาเขียว ราชสีมา

สวนสัตว์เชียงใหม่
CHIANG MAI ZOO

Nakhon Ratchasima
ZOO
สวนสัตว์นครราชสีมา

SONGKHLA
ZOO

UBON
RATCHATHANI
ZOO

KHON KAEN
ZOO
สวนสัตว์ขอนแก่น

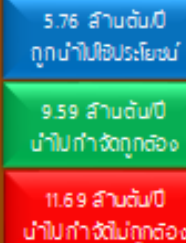

คชอาณาจักร สุรินทร์
Elephant's Paradise
AA

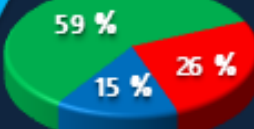

องค์การสวนสัตว์ฯ เริ่มดำเนินการลดการใช้พลาสติกและโฟม
ในสวนสัตว์ “วันที่ 1 ตุลาคม 2561”

ปริมาณขยะทั้งประเทศ
27.04 ล้านตัน/ปี

ปริมาณขยะใน 23
จังหวัดชายฝั่งทะเล
10.78 ล้านตัน/ปี

12 % เป็นขยะพลาสติก
ประมาณ 339,400 ตัน/ปี

ขยะพลาสติกที่
ลงทะเล 10-15 % หรือ
33,900-51,000
ตัน/ปี

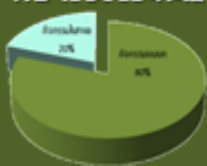
การจัดการขยะบกสู่ ขยะทะเล

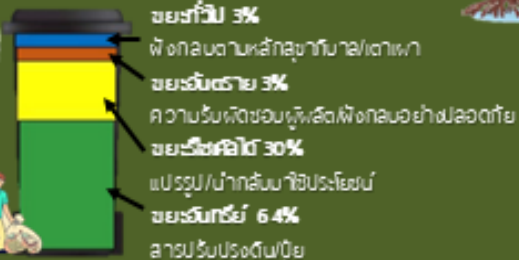
มาตรการจัดการขยะทะเล

ที่มาของขยะทะเล

ปริมาณการทิ้งขยะ
1.14 กก./คน/วัน

การจัดการขยะต้นทางและกลางทางจากฝั่ง
(Land-based sources)

- ความตระหนัก ส.ม.ค.ร.
- 3R (Reduce Reuse Recycle)
- สภาเมืองชายฝั่ง
- ทางเศรษฐกิจ
- สร้างวินัย ไม่สับสนพฤติกรรม
- Waste to Energy
- ฝังกลบถูกหลักสุขาภิบาล
- ทางกฎหมาย
- พรบ. การสาธารณสุข
- พรบ. คุ้มครองผู้บริโภค
- พรบ. ควบคุมมลพิษ
- พรบ. ควบคุมการก่อสร้าง
- พรบ. ควบคุมการขนถ่าย
- พรบ. ควบคุมการขนถ่าย
- พรบ. ควบคุมการขนถ่าย

การจัดการขยะในทะเล
(sea-based sources)

- มาตรการลดขยะจากกิจกรรมบนเรือ
- มาตรการลดขยะจากกิจกรรมประมง
- มาตรการลดขยะจากกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเล
- มาตรการลดขยะในเขตอนุรักษ์ทางทะเล

จัดทำฐาน
ข้อมูลขยะทะเล
กรม กษ. และ ทพ.

สำรวจประเมินขยะทะเล
ผลกระทบต่อนิเวศ
สัตว์ทะเลหายาก และใบไม้พลาสติก
กรม กษ. และ มหาวิทยาลัย

ติดตั้งหุ่นลอยดักขยะ
ปากแม่น้ำ/คลองสำคัญ
กรม กษ. และท้องถิ่น

รณรงค์จัดการขยะและ
มาตรการห้ามปล่อยขยะ
กรม กษ. และท้องถิ่น

แนวทางการจัดการของ กรม กษ.

- กษ. ร่วมกับ IMC ดำเนินโครงการ Marine Plastics Coastal Communities
- เป็น Knowledge, Capacity, Business & Policy
- หน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคสังคม ประชาชน องค์กรเพื่อขับเคลื่อนการจัดการขยะพลาสติก ขยะทะเล วันสิ่งแวดล้อมโลก 5 มิถุนายน และวันทะเลโลก 8 มิถุนายน 2561 โดยตั้งเป้าลดขยะพลาสติกในทะเล อย่างน้อย 50% ภายในปี 2570 และเป็นการท่องเที่ยวทางทะเลอย่างยั่งยืน

3. การลด คัดแยกขยะ ของ 16 หน่วยงานภายใน ทส.

- ส่งเสริมสนับสนุนการลดใช้ถุงพลาสติก และห้ามใช้กล่องโฟมภายในโรงอาหารของหน่วยงาน
- การดำเนินกิจกรรมตามหลักการ 3R : Reduce Reuse Recycle
- บุคลากรของหน่วยงานภายใน ทส. มีความตระหนักและมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยและสามารถเป็นหน่วยงานต้นแบบการลด คัดแยกขยะมูลฝอยให้กับหน่วยงานอื่น

4.การลด/เลิกใช้ Single use plastics

คพ. ร่วมกับภาครัฐ ภาคเอกชน ดำเนินการเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม หรือ Cap Seal เพื่อลดพลาสติกแคปซูล จำนวน 26,000 ล้านชิ้น (520 ตัน)

รายชื่อน้ำดื่มบรรจุขวด

- น้ำดื่มที่ไม่ใช้แคปซูล : น้ำทิพย์ ออรา สปริงเคิล สยาม มินิเร่ เอเวียง
มองต์เฟลอ อควาฟินา
- น้ำดื่มที่เลิกใช้แคปซูล : สิงห์ ช้าง เนสท์เล่ คริสตัล คาราบาว

5. การจัดทำฐานข้อมูล Material Flow of Plastic

คพ. ร่วมกับสถาบัน ดำเนินศึกษา Material Flow Analysis ผลิตภัณฑ์พลาสติกเป้าหมาย 8 กลุ่ม ได้แก่ ถุง ถาด กล่องอาหาร ขวด กระป๋อง แห อวน และรองเท้า เริ่มตั้งแต่การผลิตเม็ดพลาสติก การนำเข้า ส่งออก การบริโภคภายในประเทศ การแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ การนำมาใช้ใหม่ (Recycle) การกำจัด เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลพลาสติก ประกอบการวางแผน กำหนดมาตรการการป้องกันและแก้ปัญหาขยะพลาสติก ของประเทศ

กรมควบคุมมลพิษ

POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

www.pcd.go.th